آذربایجان دموکرات فرقه‌سی مرکزی کومیته‌سینین اورقانی
نمره ۴۵ (۳۱۴) ایکنجی دوره
بوروزنامه هفته‌ده ... دفعه نشر اولونور
اداره‌سی محلی ستارخان خیابانی مرکزی کومیته بناسیندا

آذربایجان

۵شنبه ۱۱ مهر ۱۳۲۵
تک نمره ۱۰ شاهی

آبونه		
ایلیک	۱۲۰	ریال
۶ آیلیق	۶۵	«
۳ «	۳۵	«
۱ «	۱۲	«

آذربایجاندا

بیر داها چوره‌ک نگرانلیغی اولا بیلمز !

چوره‌ک مسئله‌سی عموم خلقین مسئله‌سی اولدوغوندان، فرقه‌میز ایشه ساده‌جه یاناشا بیلمز. او، بیزیم کئچمیش منحوس دوره‌لرده تیکه چوره‌ک اوچون توتری کئچیرد‌یگی آغیر وضعیتلر و چکدیگی ... گونلری هیچ وقت اونودا بیلمز. یاخشی یادیمیزدادیر که، آذربایجان غله کاسه‌سیدیر، لاکین ایندیه قدر قارا ... سئللرین اجراسی نتیجه‌سینده میللر‌له ... دیوارلار دیبینده تلف اولموشدور.

آزتیق ایندی آذربایجان خلقینین ... ضامنی اولان فرقه‌میز بیر داها ... گئچمیش دوره‌لرده داغلار چکمیش قارا ... گونلرین تکرارینا یول وئره بیلمز.

بیر دفعه یاشا دوشمک لازمدیر که ... آذربایجان بول تاخیل منبعی اولدوغوندان بورادا طبیعی اولاراق چوره‌ک ... غله گله بیلمز. ایندیه قدر ... وئرمیش چوره‌ک بحرانلاری ... آذربایجان خلقینین منفعتی ایله ... بیر عده کلاه بردار محتکرلر و امیر نصرت اسکندری کیمی ... فکرلی عنصرلرین اوبو بازلیغی نتیجه‌سینده اوز وئرمیشدیر.

هامونین بیلدیگی کیمی، نتیجه‌ده ... قاباق اسکندریلرین صومعه و ... کندلرینده نتیجه ایل بوندان ... بیر آلتیندا یاسدیریلمیش غله‌دن اوچ یوز تون چوروموش ایمیشدیر.

آیا بو اوچ یوز تون غله بیر ... اهالی‌سینین بیر ایللیک آذوقه‌سی دگیلمی؟

ایندیه قدر فقط چوره‌ک آزلیغینین ... بوجوریس‌نیت آداملار اولموشدور. ... فکرلرله زهرلنمیش ... لر موقعدن سوء استفاده ایده‌ره‌ک ... بهالیق یاراتماقلا وارلانماق ... دوشورلر.

لاکین بیلمک لازمدیر که، آذربایجان انجمن ایالتی سینین، غله‌نین آذربایجاندان خارج ایدیلمه سینین ... اولماسی حقینده تصویب اولموش ... قرارینده، اونا یاخشی یاراق که، ... ایل کئچن ایللره نسبت ... لرده محصول آزدیر، لاکین ... احتیاجینی آرتیقلاماسیله تامین ... ایده‌جکدیر.

اودور که، خلقیمیزدن توتری چوره‌ک مسئله‌سی هیچ بیر قورخو و نگرانلیق تورده‌ده بیلمز. کئچنده تبریز شهرینین چوره‌ک‌چیلرینه گونده ۴۲ تون غله وئریلدیگی حالدا ایندی ایسه ۱۰۰ تون وئریلیر. آنجاق یئنه ده بعضی آج گوز چوره‌ک‌چیلر دولتدن آلدیقلاری اونی تماماً بیشیریب خلقین اختیارینا وئرمه‌ییرلر و بعضی اریده چوره‌ک‌کین جنسینی خراب‌لاشدیرماقلا اورتایا نگرانلیق چیخارتماق ایسته‌ییرلر. نهایت بو فکرلی چوره‌ک‌چیلر دوشونملیدیرلرکه، خلقین حیاتیله اویناماق اونلارا باها قیمته تمام اولاجاقدیر.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

فرانکونین امری ایله اعدام ایدیلنلر

نیویورک تایمز روزنامه‌سینین مخبری اسپانیانین ... شهریندن خبر وئریر که سپتامبر آیینین ۲۱ نده اسپانیا جمهوریتخواه قشونوندان ... گردیوری دورو جمهوریتخواه فرقه‌سینین بیر عضوو ... شهرده فرانکونون امری ایله اعدام ایدیلمیشلر.

حکم آباد شوسه یولونون چکیلمه‌سی

حکم آباد یولی اولدیقجا خراب ... مخصوصاً ... یاغیش و قار ... فصللرینده اهالی آرتیق درجه‌ده ... اولوردی. لاکین ۹ - نجی ... قومیته‌سینین ... و ۱۸۰۰ ... عبارت قرنه ... راعالیه‌سین ... و مادی کمکی ایله شهر اداره‌سین ... ویردیگی ... اوزره ... ۹ ندان ... یول دوزه‌لتمکه ... باشلامیشدیر.

صلح کنفرانسیندا

صلح کنفرانسینین بالکان و فنلاند یا بین‌الاقتصادی ایشلرینه باخان کمیسیون بلغارستانیله باغلاناجاق صلح معاهده‌سینین طرحی بارەسینده مذاکره ایتمیشدیر. یونان نماینده‌سی بلغارستان دولتیندن بیوک مقدار خسارت طلب ایده‌رک دئمیشدیر که بلغارستان ۱ ملیون دولار یونانا خسارت وئرمه‌لیدیر. انگلیس نماینده‌لری که طرفدارلیق ایدیردیلر، بو آرا ایتمکه مجبور اولموشلار که یونانین تقاضاسی قبول اولونا بیلمز. نتیجه‌ده یونان نماینده‌سی اوز پیشنهادینی گئری آلماغا مجبور اولموشدور.

مصر جدیددن
چویرن: ر. آذری

ایکی امپریالیسمین توقوشماسی

(ایونی) جزیره‌لرینده استفاده ایتمکه، انگلیستان آدریاتیک دنیزینده تورقی ایشله‌ده بیلر، بونونلا برابر، بو منطقه‌ده اوز موقعیتیندن راضی دگیلدیر. چونکه، آدریاتیک دنیزینه کاملاً طبیعی تسلطی اولان (تریست) مسئله‌سی خصوصینده، یوگوسلاویا ملتی‌نین قانونی و مشروع ایسته‌کلرینی و اوروپا آوروپا دولتلرینین منفعتلرینی گوزه‌تمیش حساب ایدیب رسمی تانیماق ایسته‌میر.

مدیترانه‌ده

ایران مطبوعاتیندان آلینمیش
ر. مصر

انگلیستان چالیشیردی (تریست) دن توتری بیر اساسنامه دوزه‌لتمک وسیله‌سیله بو یئریده توزنه‌ایکنجی بیر (جبل‌الطارق) تاپسین.

بو نحوایله، اونون سیاستینین و اونون یونانداکی نوکرلرینین دموقرات (آلبانیا) قارشی اولان دوشمنچیلیکلارینین علتی آیدینلاشماقدادیر. حالبوکه، آلبانیانین نه بیر گناهی وارسا، اودا اونون جغرافیائی موقعیتی‌دیر.

(سوئز) قانالی ناحیه‌سینده انگلیستانین تسلطی، اوقانالین توشولوقیندا اولان مصر، عراق، ماورای اوردن‌ده‌کی اونون سیاسی موقعیتی و هابیله بحر احمرده و عمان دنیزی یوللاری اوستونده‌کی اونون سیاسی و عسکری قوتی وسیله‌سیله تثبیت اولونموشدور.

۱۹۲۲ ده مصرده ملی آزادیخواه‌لیق ایشینی قیتاری نتیجه‌سینده، انگلیستان علاجسیز اولاراق اوملکتده اجرا ایتدیگی تحت‌الحمایه لیک سیاستیندن گوز یومماغا مجبور اولدی.

مصر رسماً مستقل اولدی لاکین بریتانیا، مصرین مداخله‌سیله، سوئز قانالی‌نین ارتباط یوللارینین امنیتینه و هابیله او مملکت‌ده اولان خارجه‌لیلر و اقلیتلرین محافظه‌سینه مربوط اولان بوتون مسئله‌لر خصوصیندا اوز حاکمیتینی الدن وئرمه‌دی.

بو نحو ایله، مدیترانه‌نین شرقینده‌کی تسلطینه لازم اولان بوتون شرایطی الینده ساخلادی. او بیری طرفدن ده (انگلیس - مصر) سوداینداده بوز مطلق حاکمیتینده محکم قالدی. ۱۹۳۶ دا، انگلیس ایله مصر آراسیندا باغلانان معاهده موجبینجه (سودان)دا انگلیس عسکرلرینین قالماسینا اجازه وئریلدی.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

مسکوا شهرینده استالین آدینه مخصوص بیر موزه

مسکوا شهرینده استالینه مخصوص بیر موزه آچیلیر. ملتلرین بوتون طبقه‌لریندن استالینه گوندریلمیش تحفه‌لر بو موزه‌ده جمع ایدیله‌جکدیر. باخیش گوترده‌بالیک‌کی ایشچیلری طرفیندن دوزه‌لمیش مین آلتمیش کی استالینه هدیه گوندریلمیشدیر بو کیمی موزه‌ده توپلاناجاقدیر داش‌کومور معدنی کارگرلری سوویت اتفاقینین مشهور ... کتابی داش‌کومور ایله جلد ایدیب استالینه تحفه گوندرمیشلر. بو کتابین جلدی داش‌کوموریله چوخ ظریف صورتده دوزه‌لیب اونون بیر طرفینده استالین و اوراق چکیش عکسی و یاشما طرفنده ده استالینین سوزلری یازیلمیشدیر. بو سوزلرده دئییلیر که داش‌کومور صنایعین اصل چوره‌گیدیر.

بو کتاب ایسه استالین موزه‌سینده توپلاناجاقدیر هابئله اورالین صنعتی منطقه‌سینین چدنت توکنش استالینین مجسمه‌سی تحفه گوندرمیشدیر. خارجی مملکتلردن استالین آدینا چوخ‌لو هدیه‌لر گوندریلمیشدیر که بو موزه‌ده یئرلشه‌جکدیر. خارجی تحفه‌لر جرگه‌سینده روسیه‌نین بیر تاریخی کتابی واردیر که چکسلواکیا عالملری توسطیله چیوریلمیشدیر. بوکیمی مسکوادا اولان چکسلواکی سفیری طرفیندن موزه‌یه هدیه وئریلمیشدیر.

احمد ــ احمد

نورمبرغ محکمه‌سی بیتدی

لاکن تاریخین محکمه‌سی دوام ایده‌جکدیر !

حالا قورخوسی وار اولوموت قاتین...
حالا قورخوسی وار هر توقوشماتین!
سونگیلر، یوماللار، قیلنجلار، قینلار،
هجوملار، عصیانلار، باشسیز آخینلار...
بوتون بیر حیات که معناسی دردین...
بو قانلی گوزلرین، قارا گوزلرین،
سئوالی ـ سودوتوسی اوزون گیده‌جک،
محکمه بیتمه‌میش دوام ایده‌جک!...

۱۳۲۴ صمد وورغون

«متهم هرمان ویلهلم گورینگ سابق آلمان «رایش مارشالی» بوتون موردلرده مجرم تانینده یقین ایچون آسماق ترتیبی ایله تولومه محکوم اولورسان!»

۱۰ آیدان بری دوام ایدیب و بوتون دنیا صلح سئون خلقلرینین انتظار و دقتینی اوزونه جلب ایده‌ن بین‌المللی عدالت محکمه‌سی ۱۱۰ نفر «آلمان حرب جانیلری» باره‌سینده اولان راینی بوجمله ایله شروع ایتمیشدیر.

«هرمان ویلهلم گورینگ» ۱۲ ایل اول دوره‌سینده‌کی توطئه‌لری و «رایشتاغ» ین یاندیریلماسی ایله، قتلیم دشمنلری و حبس ده‌سته‌لرنی، لئه‌لدیرمکه چالیشدی و بوتون دنیادا اساسسیزلیغی معلوم اولان اتهام ایله آلمان کومونیستلرین، فرمانی محکمه‌یه وئردیردی. اوگون ۱۹۳۴ ده، ایندی بلغارستان «وطن جبهه‌سی» لیدرلریندن اولان معروف «ژرژ دیمیتروف» «آوریگکین» تورموش اولدوغو محکمه‌نین متهم‌لر سکتی اوزه‌رینده‌کی بیر گونی یئنیدن سیه اعلام ایتمیش ایدی.

دیمیتروف بابالری جنایت، اسارت و وحشیت اوزه‌رینده توپلانموش اولان «نازیسم» ین بیر گون دنیادا محکوم ایدیله‌جگینی سوبه میشدی.

ایندی انگلیس قاضی‌سی اولان «لورنس» ین اوخودوغو ادعانامه، ۱۲ ایل بوندان اول «دیمیتروف» ون متهم‌لر سکتینی اوزه‌رینده اعلام ایتمیش ایدی.

...

«نورمبرغ» محکمه‌سی حکمینده قید ایدیلن «و کورینگ» بیت مشغول تانیدیغی «بوتون موردلر» آشاغیدا قید ایدیلن دورت فقره‌دن عبارتدیر.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

م. آدم‌اوغلی

نورمبرغ محکمه‌سی

آلمان جنایتکارلاری حقینده رای وئردی

تقریباً اون آی‌دان بری بین‌المللی نورمبرغ محکمه‌سی تشکیل اولمیشدی. بو محکمه‌نین وظیفه‌سی متفق‌لر طرفیندن توقیف ایدیلن نازی باشچیلارینین محاکمه سیندن عبارت ایدی. بو محکمه (۹) آی دوام ایده‌رک بیر آی تعطیلدن سونرا ینه ده ایکی جلسه‌لرینی تشکیل وئرمکله بالاخره اوز راینی اعلام ایتدی.

محاکمه ایدیلن فاشیستلرین ایتدیکلری عمللر و یاراتدیقلاری جنایتلر هامویا معلومدور میللرجه آوروپا خلقلری فاشیزمین قانلی پنجه‌سی آلتیندا جان وئردیکلریندن بو محکمه‌یه آرتیق علاقه نشان وئریرلر.

سه‌شنبه گونی اوقتوبر آیینین بیرینده نورمبرغ محکمه‌سی متهم‌لر حقینده اوز حکمینی صادر ایدرکن محکمه سالونینی سکوت بورومشدی. هامونین گوزی اونونده آوروپانین قانلی صحنه‌لری مجسم اولوردی. بوتون ویران اولان شهرلر و کندلر اوسلارین جانیلرینه توریات گیدنلرین نوحه قیمه‌سینین گوزی اوتونده جانلانیردی. بوتون ویرانات قالان مدنیت سرای‌لارینین و صنعتی موسسه‌لرین، بیوک کارخانه‌لرین خرابه‌لری حضارین نظرینده جلوه‌لنیردی. بوندان علاوه تماشاچیلار میللرجه بشرین یئر ... وئرمکده محو اولوب آرادان گئتدیکلرینی فکرا حس ایدیردیلر. محکمه سالونینده تولوم سکوتی حکمفرما ایدی. فقط محکمه رئیسینین هیئتی‌سی رای اوخودیقلا بو سکوتی اخلال ایدیردی. محکمه راینی بو قرار اوزره صادر ایتدی:

گورینگ، ریبن تروپ، کایتل، فالتن برونر، شترایخن، زاوکل و یودل تولومه محکوم ایدیلدیلر. بیرونان قیابا محاکمه اولونوب اودا اعدامه محکوم اولدی. هس، فونک، ریدر، ایدی حبسه محکوم اولدیلار نازی جوانلارینین رهبری بالدوری فون شیراخ و ایش‌پر هر بیری ۲۰ ایل حبسه محکوم اولدیلار (فون نویرات) ۱۵ ایل و (دونیتز) ۱۰ ایل حبسه محکوم اولدیلار.

دوکتور شاخت (فون پاپن) (فریچه) محکمه طرفیندن برائت قازاندیلار محکمه نین رای اوخوند...

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

داخلی خبرلر

شهرین سولوله کشلیک مخزنین (سو آمباری) قازیلماسینا باشلانیلمیشدیر

مهر آیینین ۷ - سندن تبریز شهر اداره‌سی طرفیندن بیرگه‌یه‌نه سولوله کشلیگین مخزنین قازیلماسینا اقدام اولونموشدور.

صحیه اداره‌سی طرفیندن مدرسه‌لرده محصللرین معاینه اولونماسی اوچون توتری حکیملر تعیین ایدیلمیشدیر

مهر آیینین ۱۰ - ندا مدرسه‌لرده محصللرین معاینه اولونمالاری اوچون توتری التی دسته‌دن عبارت معین حکیملر تعیین ایدیلمیشدیر بو حکیملر محصللری معاینه ایتمکله برابر ... چیچکده دوگورلر.

۵ - نجی محله قومیته‌سینده

۵ - نجی محله قومیته‌سینده گنجلک یاشلی اوشاقلار ایچون بیر درس قورسی و «دمیر» آدلی فوتبال تیمی تشکیل وئریلمیشدیر.

د. یوسف براوش

مالدارلیق ساحه سینده

حیوانلاردا چیچه‌ك خسته‌لیگی

چیچه‌ك — یوخسه‌لیك بیرمخصوص ویروس (عامل) توسطیله‌وجوده گلر و اکثریتله تنفس یولیله بدنه وارد اولوب و حیوانلاری بو خسته‌لیگه‌دچار ایدر. بومرض مختلف حیوانلاردا بیرجوراولماز بلکه هربیریبین توزونه مخصوص بیرچیچکی واردر. نچه که آتین چیچکی، قویونا و کیچینکی آتا و یا قره مالدارا سرایت ایتمز. فقط قره مالدارین چیچکی‌انسانا قابل سرایت تانی‌نیب در.

بو مرضین سرایتی بو نحویله‌در که مبتلا حیوانلارین بدنلرینین‌مختلف یرلرینده جوزه لر (پاپسل) ظاهر اولوب نچه گون صونرا بو جوزه‌لر سولاییب و بیریلار، صونرا تدریجی حالدا بو جوزه‌لرین یری قورویوب‌و دله‌مه تشکیل ویریر که بو دله‌مه لرده بیسر نچه‌گون صونرا آیریلیب یره دوشر و چون عمومیتله مرضین عامللری بو دله‌مه‌لرده چوخ‌دور بونا شاه دله‌مه‌لر یره دوشدیکدن صونرا توپراقیبان قاریشیب و یل وسیله‌سیله توز شکلینده هوایه قالخار، حیوان لار تنفس ایدرکن اونلارین بدنینه وارد اولوب و حیوانلاری بو خسته‌لیگه مبتلا ایدر. ممکن‌دورکه سالم حیوانلار مبتلالاردان بومرضی مستقیما وتسونلار.

علامتلری — مبتلا حیوانلار اولده کسالتلی و اشتهاسیز اولوب صونرا بزدیرماسی ۴۱ دن ۴۲ درجه‌یه‌قدر ولار و خسته حیوان چوخ تشنه گوسترر، قلبینین‌ووروشی، تنفسی‌آرتار ۴ — ۵ گون حیوان بو حالدا قالیب صونرا بدنینین مختلف یرلرینده (اوینده، بودلارینین ایچری طرفینده‌و یشی حیوانلارین امجکلرینین‌اوستنده) رمزی دانه‌لر ظاهر اولیب وصونرا و دانه‌لر جوزی‌یه دگیشلیب و چوخ حتلی اولارلار و بو جوزه‌لرین بوکلیکی ممکن در بیر نخود قدر ولسون. بو موقعده حیوانین‌قیزدیرماسی گاه چوخالیب وگاه آزالار ۴ — ۵ گوندن صونرا بو جوزه‌لر سولیب و بوبیه‌رلر و ۵ گون حیوان و حالدا قالار صونرا جوزه‌لر‌یرتلیب سولاری ایشیگه توکولر ۵ گون صونرا تدریجی حالدا حیوانین حالی اختیلاشار مرض بو شکلده اولاندا تلفاتی یوزده ۲۵دن۳۰ه‌قدراولایلر. ممکن در که مرض قورخولی شکلده اولسون و مریض حیواندا رح ویریلن علامتلر ظاهر اولمایب وزه لر بدنین داخلینده مخصوصا سه الریه ده اولسون. ناخوشلیق‌بو شکلده اولاندا حیوانین قیزدیرماسی اما آرتیق اولوب و نفسی تیکه وشر وبورنونین مخاطی شیشر ویر مقن مایع بورنونین باجالاریندان ارج اولار. ممکن‌دور مبتلا حیواندا نی اسهال دا گوروشین و مرض شکلده اولاندا تلفاتی یوزده آلتیش ن یوزده یتمیشه کیمی اولابیلر.

مبارزه — بو مرضه قارشی‌مبارزه بارتدر: ۱ — سالم‌حیوانلاری مبتلا ردان آیریب و اونلارین یرلرین مك یا « کرئولین » سوایله شه سونی ایشکه دن وحیوانلارین زیبل ین یاندیرماقدان. ۲ — بو قسمت وخ اهمیتلی اولدوقی ایچون لازمدر ندی صورتده حیاته کئچیس و او دا یندان عبارتدر که مبتلا حیوانلارین شرینین جوزه‌لری‌یرتلیب وقوروماق جه‌سینده دله‌مه بدنندن آیریلان رتبده گرك مواظبت اولسون تا بو یکه‌مه‌لر داغیلماسین بلکه اونلارین یگلن‌یرلرین کامل صورتده ضدعفونی

ایدیب و اولاردا اولان عامللری یورتادان قالدیرسنلار و اگر بیله‌اولماسا نچه‌که شرح ویریلیب ممکن‌دور یئل توسطیله مرضین عاملی اوزاق یرلرده گئدیب ومرض یاییلسین.

بو مرض یوزده ۲۵ دن تا ۷۰ه کیمن ویردیگی تلفاتیندا سوای ایکی جانلی حیوانلاردا عمومیت لـه مبتلا اولان صورتده بالا سالارلار وقره مال‌لار مبتلا اولدوقدان صونرا بیسر اوزون مدت ضعیف قالاراق فلاحت ایشلرینی آخساتماقلا اقتصادیاته زیان وارد اولار. اونا یئتاتا لازمدیرکنده لیلر و مال‌صاحبلری قید اولونموش مارزه یوللارین توکرمیب و خساره دوشمه‌سینلر.

درمان — مبتلا حیوانلاری آیریدیقدان صونرا اونلاری بیسرمحللرده که هوانین تمیز اولماسی لازمدیر ساخلاییب و اونلارا یوموشاق وتوتلی و تئز هضم اولان خوراکلر ویریلیب سولارین سرینلیکی و تمیز اولماسی لازمدیر.

بو مرض ممکندر بعضی عارضه‌لر آق جگرده‌و یرمین بو موقعده مبتلا حیوانلارین سینه سینه « سفیا یم » آدلانان بیرخمیر که «خردل خمیری» صالدق و اونلارا ضدعفونی داوالار وسیله‌سیله « کریل - آسیدفنیك » تجویز وئرمك فایده‌لی اولار.

بو مرضین ضدینه برواکسن وار کـه تزریق اولانت صورتده سالم حیوانلاری مرضدن کاملا حفظ ایدر وبو ترزیقده مخصوص‌شرایطدن آسیلیدر.

پراگدا

دونن پراگ دا چکسلواکی و یوگسلاویا آراسیندا بیر تجارتی‌معاهده امضالانشدر.

فرانسه‌ده

فرانسه سیاسی فرقه‌لری بیدو ریاستی آلتیندا دونن گیجه بیرجلسه‌تشکیل ویریب و دوگین قانون‌اساسی‌حقینده ایندیکی اعتراضه دایر نه جور گذشته حاضر اولدیقلارینی مطالعه و مذاکره ایتیشدیرلر.

جوانلار واوشاق

ادبیاتی یاراتمالیق

شانلی فرقه‌میز بیزه هر ساحه ده لازمی قدر ایشلمك و تکامل ایتمك امکانی یاراتمیشدر. بیز ایسه بـو امکانلاردان اولدوقجا استفاده ایتمه‌لیك. بیزیم گـه‌جك نسلمزی تشکیل ایدن جوانلار واوشاقلاردان عبارتدر. گله‌جك نسلمزین ترقی وتکاملی ایچون هاموبیز وار قوه‌میزله چالشمالیق.

مترقی‌مملکتلرده اوشاق وجوانلار ادبیاتینا فوق العاده اهمیت ویریلیر. اونلار ایچون یالاجا حکایه‌لر و شعر لردن عبارت کتابچالار نشر ایدیلیر. بونلاردان علاوه اوشاق و جوانلارین اجتماعی و سیاسی معلوماتینی آرتیرماق ایچون خصوصی مجله لر و روزنامه‌لر دخی نشر ایدیلمکده در.

شولیکله مکتبده تحصیل آلان اوشاقلار بوش ساعتلرینی کوچه لرده یاخود ایولرینده آواره و سرگردان دولانمایب همین ساعت لـرده لازمی کتابلار، مجله لر و روزنامه لردن استفاده ایدیرلر.

بو استفاده ایسه اونلارا ایکنجی بیر مکتب قـدر معلومات و تربیه ویریر.

بیزده گله‌جك نسلمزین تکاملی ایچون اوشاق لاریمیزی مترقی مملکتلرده اولدوقو کیمی تربیه ایتمکه باشلاملیق. اونون ایچون‌آذربایجان دموکرات جوانلار تشکیلاتی، معارف ادارسی، شاعرلر و یازیچیلار جمعیتی بو حقده لازملی ایشلر گورمکله اوشاق و جوانلار ادبیاتی یاراتمالیدیرلار.

شاعرلریمیز و یازیچیلاریمیزین قارشیسیندا دوران ان مهم مسئله‌لردن بیریده بو مقدس وظیفه‌دن عبارتدر.

اونلار اوشاقلارایچون بیراجتماعی و تربیه‌وی شعرلر و حکایه‌لر یازمالیدرلار. معارف ادارسی خصوصیله معلملریمیز بو ایشده قاباقجیل اولمالیدرلار. چونکه اونلارگله‌جك نسلمزین ترقیسی و تکاملی اوغروندا اولان بویوك و مقدس بیر وظیفه‌نی یترینه یتیرمه‌لیدیرلر.

بوتون چتینلیکلره غالب گلن فرقه میزین رهبرلیکی آلتیندا بـو مقدس وظیفه‌نیده یترینه یتیرمه‌یینه هیچ شبهه اولا بیلمز. نصیرزاده

م. محمدلو عباس

سووه‌تلر اتفاقندا تعلیم و تربیت

— عالی و ابتدائی پداغوژی دانشسرا، انستیتوتلاریندا تدریس ایشینه مساعدت. — بوتون معلملریمیز، مدیرلریمیز و مربیلریمیز خلقمزین تعلیم و تربیه ایشینده کومك

اویون وقتی اوشاقلارین آرتیرمالی متحده جانماق اوغروندا کی سعینی هوسلندیرملی. آنجـاق اوشاقلارین حیثیته دگمه‌ملی؛ اودوزانلار اوزه‌ریندە استهزایا یول وئرمه‌ملیدر.

اوشاغدا اویونی آیار ماقا دگیل، اویونون نوزینه قارشی بیر مراق یارادیلمالیدر اوشاقلار توز یولداشلارینین موفقیتیندن سئوینمه‌لی و اونلارین اویونی اودوزماسیندان‌دا چوخ کدرلنمه‌ملیدرلر.

دیداقتیق اویونجاقلارلا اویونلار. اویونـلارین چوخی ایچون خصوصی دیداقتیق اویونجاقلار لازمدر که، بونلار بیر ـ امیداجیقلار، رنگلی شارجیقلار، حلقه لر چوبوقلار، موزیك و سایره دن عبارتدر. هر بیردیداقتیق‌اویونجاق اوشاغین‌قارشیسیندا معین بیروظیفه قویور مربی اوشاغا مختلف اصوللاردان استفاده ایتمك امکانی وئریر اگر اوشاق حلقه‌نی دوز کئچیرمه‌جك اولور سا، اونـدا اونین تیکدیکی قلله دوز اولماز. او اویونا هوسله باشلاییر و آخردا تجربه یانی توتـدیغدا چوخ چوخ سئوینیر اگر لازم گلرسه مربی اوشاغا کومك ائدیر اونین سهوینی گوستریر نه جور دوزگون ائتمك لازم گلدیگینی سویله‌ییر.

مربی بعضا توزی هرهانسی بیر اوشاغا و یا اوشاقلار دسته سینه بیر اویون تکلیف ائدیر. هر دیداقتیق اویونجاقلا بیر چوخ مراقلی اویونلار اوینـاماق اولار. مثلا اوشاقلاری آراسی کیسه‌دن حلقه لردن پیرامیدا (اهرام) دوزه‌لتمك داریخمـه ییر. آنجاق ایکی اوشاغا پیرامیدا وئریب « گورمك کیم پیرامیدانی تئز دوزه‌لده‌جك » دئدیکده، اویونـا قارشی مراق اویانیر. اوشاقلار بویوك بیر سئوینجه رنگلی شارجیقلاری دیگیره‌لدیرلر، آنجاق بو زمان هیشه رنگه او قدر چوخ دقت وئرمیرلر.

مربی یئنه بیر اویون تکلیف ائدیر. اوشاقلارین اللرینـده رنگلی شارجیقلار مربینین الینده همین رنگلرده بایراقجیقلار واردر. مربی قیرمیزی بایراغی قالدیراندا قیرمیزی‌شارجیقلار، یاشیل بایراقجیقی قالدیراندا ایسه‌یاشیل شارجیقلار دیگیرلنیر.. الخ بو اویونی داهادا مرکبلشدیرمك‌اولار اشاره‌لی بایراقجیقلا دگیل سوزله وئرمك اولار.

اوشاقلار چوبوقلارلا یاخشی اوینا ییرلار. آنجاق چوخ وقت اونـلار عینی شئیلری، ناغیللاری دوزه‌لدیرلر مربی ینی موضوع ینی نمونه وئریر.

بئله لیکله مربینین تاثیر یوللاری اویونی داها مراقلی بیر حالا گتیریر و اونین دیداقتیق اهمیتینی آرتیریر.

دیداقتیق اویونجاقلار یارادیجیلیق اویونلاریندا دا ایشله دیلیر. قلله تیکیلیشی زیتلندیریر بیربیرینین ایچریسینه قویولان قنجالار ایسه قولپاقلار ایچون قاب قاپاق وظیفه‌سی گورور و سایره.

سیدرضا. موحد

ایکی باجی

دیکتاتورلیق دورینین فجایعندن بیر کیچیك نمونه

بیر پارا اشخاصین عقیده‌لرینجه مکتبه اولاراق، گمان ایدیرم که بوگونکی یازیچیلارین مهم‌وظیفه‌لریندن بیریسی‌ده، کئچمیش قارادیکتاتورلیق دوریده توره‌دیلن آجی وقانلی فاجعه لری روزنامه‌لر، مجله‌لر، کتابلاردا عکس ایتدیرمك در.

دیرلر: « قارا و پیس گون تئز یاددان چیخار » بو بیر حقیقت در. یازیچیلار، گرمك بو یارلان گونلرده خلقیمیزین راحتلیك ومدنیت‌ساحه‌لرینده گوتوردیکی گئنیش آددیملاری، بویوك شکلده تشریح ایتمکله برابر، او قارا گونلرده اوز ویرن حادثه لری ده یازمیلار، تا دیکتاتورلیغین عیبلری و یوززبین وجودده گتدیسی نتیجه‌سینده توره‌دیلن فاجعه‌لر، ایندیکی و گله‌جك نسلیمیزین گوزلرینده‌اونلاره دائما مجسم اولسین.

• • •

اشاغیدا یازدیغیم تفصیل، رمان افسانه، نقیل، حکایه یوخ، بیرعقلی قانلی فاجعه در که ۱۶-۱۳۱۵ نجی ایللرده، همان بو تبریز شهرینده اوز ویریب و بو شهریمیز اهالیسی‌نیك چوخی بو جنایتین بیر قسمتین ناظری و شاهدی اولمشلاردر.

• • •

شهرین‌شمالنده واقع‌اولان سرخاب محله‌سینین باشلانقیجیندا بیر کیچ قبرستان وار که اورا سید حمزه دیرلر، بو قبرستانین اینیك قسمتینین خاقانی خیابانینا باخیرینداکی سنده بیرخیرات سو آبباری قایریلیب که (حاج‌حسین معمار آبباری) آدیله مشهوردر. بو آبباری ایندی شانلی فرقه‌میزین دستوری اوزه‌ره (شیخ محمد خیابانی‌نین مزاری واقع اولماق مناسبتیله) گلنکارلیق ایدیلن محوطه‌نین ترزینده در.

۱۳۱۵ نجی ایل یای فصلی گون لریندن بیربینده بیرنفر سقا سرگوتورمك مقصدی‌ایله آبباری‌ن تخته‌سکیبی قاوزییر، دولچانی‌اوزادیب سوچکمك ایستیر، بیردن دالی- دالی چکیلیب قیشقیریر: « تولی ... تولی! ... »

جماعت سقانین سسینه ییغیلیر، اونین رنگی قاچیب، اللری تیتره‌ییر دیلی دوتیلیردی. آنجاق الی‌ایله آبباری گوستریردی. جماعت آنبارا باخیب بیرشئی گورمدیلر، سقانی گوتوروب قهوه‌خانایا آپاریب، حالی دوزه گلدیکدن‌سونرا نه‌اولدیغینی‌سوروشدیلار.

سقا آبارین ایچریسینده بیر کیچ قیز جنازه‌سی گورمکیتی سویله‌دی، دولی قورخیدان تئز چکدیکیندن، سویون‌شیه‌سی‌جنازه‌نی گشریه آپارمیدی.

نهایت، آزاندا تاپیلیب گلدی. اوزگوچی سالیب جنازه‌نی چیخاردیلار اوزگوچی اوچا و التهاب ایله دولی بیرسسله قیشقیردی: « بیری‌ده وار! » قورتارمادی

آذربایجانین حقوق و سیاسی مدرسه‌سی

آذربایجانین نهضتی شرق اولکه لرینده مثلی گوروشه‌میش بیرنهضت در. بو نهضت دموکرات فرقه سینین رهبرلیکیله باشلایاراق مجاهد وقهرمان فدائی لریمیزین قول گوجیله خائنه تایب آذربایجاندا یوشانی و مستبد حکومتلره صون قویولدی. فداکار فدائی لریمیز خائن و یاراوزیت عنصر لری آرادان آپاریب و بوتون‌آذربایجان خلقینین گوزلرینین قاباقیندا دوتان پرده لـری یرتیب داغیتماقلا نهضتیز بوتون ایران ایچون ملی دموکراتیك بیر شکل آلیندی.

بیزیم تاریخی نهضتیمیزین گونی گوندن گئنیشلنمه‌سی بوتون آزادیخواه اولکه لرینی و دیپلومات دایره لرین توجهینی اوزونه جلب ایدیب ارتجاع و استعمارچیلار ایچریسینده بویوك وحشت و اضطراب یاراتمیشدر.

بونـا باخمایاراق فرقـه میزین صحیح و دوزگون سیاستی نتیجه‌سنده بیر گون آذربایجـان اولکه سی یالنیز ایراندا دگیل بلکه بوتون شرقده اوز سیاسی مرتبه‌سینی بیرلیکی مقامه یتیریبدر.

بونا شاهد اولان اولکه میزین آبـاد لاشماسی، صنعتی و اقتصاد وضعیتینین یاخشیلاشماسی مدنیت و معارفین انکشافی تونه لردت بیریسی در نچه که بر گون آذربایجانلا ایندی اونیورسیته نین و فرقه میزه کادر یتیرمن آذربایجانین حقوق و سیاسی مدرسه سی نین آچیلیشی در.

فرقه میزبو مدرسه نین آچیلیشندا چوق بویوك زحمتلر چکمیشدر.

بوییله‌لیکله بو مدرسه فرقه و خلقیمیزین احتیاجی ایچون بیلیکلی و ایمانلی قادرولار حاضرلایاجاقدر.

اودرکه بیز محصللر بوتی‌یاخشی باشا دوشورروك که فرقه‌میز و خلقیمیز بیزدن نه‌گوزله‌ییر. بیـز محصللر فرقه‌میزین بیزه گوستردیکی‌بویوك قایغو کشلیکی هیچ وقت یـاد دان چیقارمایاجایق بـو قایغو کشلیك‌بیزی داهادا جدی صورتده چالیشماغـا و ویریلن درسلری لازمیجه منیمسه‌مکه وادار ایدیر.

البته‌آیدیندرکه خلقیمیز بو مکتبدن گوزله دیکی آرزولار وفرقه‌میز چکدیکی انتظارلار تز بیـر زمانـدا عملی اولاجاقدر بیز شانلی فرقه‌میزی امین ایدیریك که هیـچ بوز وظیفه لریمیزی لایقنجه یترینه یتیروب مربی و استادلاریمیزین توجهی آلتینداالازمی معلومات آلاجاغیق تاکی بوتون خلقیمیز بیلسینلر که‌قدرتلی و شانلی فرقه‌میزین رهبرلیکی‌آلتیندا خلقیمیز دایما ترقیه دوغرو گیده‌جکدر.

حقوق و سیاسی مدرسه‌سینین طلبه‌سی میثاقیل شاهگلدی

روسیه دریاچه‌سینین ساحلینده یئنی بندر تاسیس ایدیلیبدیر

آذربایجان دمیر یول و گمی داره‌سی طرفیندن اوروومیه دریاچه‌سینین ساحلینده « قالقاچی » آدلی یئنی بیر بندر تاسیسی اولونموشدور . بو بندر وسطیله سلماسا یوک و مسافرگیتمک ایچون خدمت اولونا جاقدر . هفته‌لیک هر هفته یکشنبه گونلری ساعت ۱۲ده رفخانه بندریندن قالقاچی بندرینه گمی حرکت ایدیر .

بلدیه مقرراتیندان تخلف ایدنلر حقینده جزا

مهرین ۷ سینده بلدیه مقرراتیندان تخلف ایدنلردن ۱۵ نفرینین حقینده محکمه قراری صادر اولونموشدور .

سردرود نظمیه‌سی طرفیندن تریاك دوتولموشدور

نئچه گون قاباق سردرود نظمیه‌سی امورلاری طرفیندن بیر نفردن ۳۴ مثقال تریاك دوتولوب و صاحبی ایله برابر آذربایجان نظمیه اداره‌سینه تحویل اولونموشدور .

ملی اورکستر تبریزده‌کی ارمنیلر کلوبنین تعمیرینین تعینه نمایش ویرمشدر

ملی اورکستر مهرین ۷ سینده تبریزده‌کی ارمنیلر کلوبونین تعمیری ایچون نمایش ویرمشدر .

قازاغستاندا دمیر یول چکیلیر

مسکووا رادیوسینین ویردیکی خبره گوره قازاغستاندا ۴۲۰ کیلومتر اوزونلقندا دمیر یول چکیلمه‌سینه باشلانمیشدر . بو خط شمالی قازاغستانی جنوبی قازاغستانا بایشه‌ترا جاقدر .

بلغارستاندا

نئچه گون قاباق صوفیه شهرینده ویریلن خبرلر کومونیست فرقه‌سی مرکزی کمیته‌سینین ۱۱ نجی جلسه‌سی دیمتروفین باشچیلیغی ایله تشکیل اولنمشدر . بو جلسه‌ده چکیلرده ائتلاف ایتمکه دایر میهن جبهه‌سینین قراری بیه‌بیلیبدیر . مرکزی کمیته‌نین سیاسی دفتری سئچکی‌لردن قاباق ائتلافی لازم بیلیب سئچکیلرده شرکت باشقادان توتری میهن جبهه‌سی سیاسی باشچیلاریندان بیر کمیته تشکیل ایدیلیبدیر . بو کمیته‌ده مخالف فرقه‌لرینده‌کی نماینده‌سی اولاجاقدر بو جلسه‌ده قرارلار کومونیست فرقه‌سی کاندیدلارینین نامه‌سی و سئچکیلردن قاباق آپاریلان تبلیغاتی ایشلرین نتیجه‌سی حاشیه بلغارستان نجات جبهه‌سی اساسی قانونینین مسوده‌سی تصویب ایدیلمیشدیر .

انگلستاندا

انگلیس مجلسینین عضوی مسئول‌لی نئچه مدت یونانداقالمیشدر ایندی‌توز مملکته قاییدیب اوطاندت شهرینده مخبرلر شوراسی طرفیندن تشکیل اولونان بویوك میتینگده بیله دئمیشدر یوناندا اوز ویرمن قاریشیقلیغین اصلی باعثی انگلیس قشونلاریدیرلار دوللی دئمیشدر که بعضی سیاسی سبیللار بو اولیه‌دن یونان وضعیتینین قاراغلاناسینی دئیشدیلر بوایندی حقیقت بیلیمشدر و بوتوت علتده انگلیس قشونلارینین یوناندا قالیب سلطنت‌چیلری و فاشیست عنصرلرینین گوجلنمه‌سینه کمکلیك ایتمه‌سیدیر . بعضیلری دئیرلر که بوگونکی دولتی یوناندا اهلی محاربه یاراناسینا سبب اولوب یونانین قارانلیق وضعیتین باعثی یونانین فاشیستی حکومتیدر .

آذربایجان خلق ادبیاتی

آذربایجان فولکلورینین ان گئنیش و زنگین قسمتی اولان « خلق ادبیاتی » حصه‌سینی توپلاییب نشر ایتمك آرزوسیله بو گوندن باشلایاراق آذربایجان روزنامه‌سینده بیر ستون آچیلیر .

آذربایجانین مختلف نقطه‌لرینده اولان بوتون مراقلی و هوسکارلاردان تمنا ایدیلیر آذربایجان فولکلورینین بو حصه‌سینین تکمیلی صورتده توپلاناسی ایچون یوخاریداکی موضوعلارا عاید معلوماتلارینی دقتله یازیب آذربایجان روزنامه‌سی اداره‌سینه گوندرسینلر .

آذربایجان روزنامه‌سی

آذربایجان خلق ادبیاتی

بایاتیلار

عزیزیم بیرده گورروم ،
آج اوزون بیرده گورروم ،
دویادیم جدا لیندات ،
لطف ایله بیرده گورروم .

عزیزیم ماراق منی ،
یا توتدور یا آل منی ،
یاندیرار سنه قربان ،
گوزونده او خال منی .

عزیزیم یانسار اودا ،
پروانه یانسا اودا ،
دردیمی کیمسه دیسم ،
حالیمه یانسار اودا .

عزیزیم ناری گوزه‌ل ،
باغچیمین ناری گوزه‌ل ،
شیرینددر بالدان منه ،
سینه‌نده ناری گوزه‌ل .

عزیزیم یارا یازیم ،
بوخومدور چارا یازیم ،
کونلومون صحیفه‌سی ،
دولوبدور هارا یازیم .

عزیزیم دورنا لاردان ،
منه چکن دورنالاردان ،
دوتارام سوراغیسی ،
هر زمان دورنا لاردان .

عزیزیم شیرین منه ،
نه وار شیرین منه ،
فرهاد بیم شیرینیندن ،
شیرین من شیرین منه .

عزیزیم اولدوز لاری ،
آیلاری اولدوز لاری ،
ساناریم گئجه لر من ،
سایارام اولدوزلاری .

اولوب کونلوم یار عاشقی ،
سئوگیمین وار یاراشقی ،
نه گوزلدر شیوه دیلدن ،
عاشق یاری ، یار عاشقی .

عزیزیم نیسی مندن ،
سوروش سان نیه مندن ،
اوره‌گیم ناله چکر ،
الهام آلارنیی مندن .

عزیزیم ساری بلبل ،
گل گله ساری بلبل ،
گورنده غنچه‌لنیر ،
توز کولون ساری بلبل .

عزیزیم اوزاقلاشماز .
دوست دوستدان اوزاقلاشماز
سن مندن اوزاقلاشسان .
محبت اوزاقلاشماز .

عزیزیم جان مندن ،
جسم مندن جان مندن ،
وور کیربکین اوخونی ،
عدف مندن جان مندن ،

عزیزیم یاغار دوماز ،
یاندیرار یاغار دوماز ،
یاغیقجه گوزلرمدن ،
شیشکلر چاغار دوماز .

منیم سئوگیم حقیقتدر ،
اونی سئومه‌ک سعادتدر ،
منی حته سوق ایله‌ین ،
کونولده کی صداقتدر ،

م . نیکنام

اعلان

بعضی اشخاصین سابقه‌سی بارەسینده پست شهری وسیله‌سیله بی امضا نامه‌لر مرکزی تفتیش کمیسونا یوللانیر وبعضاً گلایه اولونورکه بیزیم ، یازدیغیمیز نامه‌لره ترتیب اثر ویریلمیر بووسیله ایله او فرقه یولداشلارینا خاطر نشان اولونور بو کمیسیون بی امضا نامه‌لره جواب ویرمکه مجبور دگل بیر شخصین بارەسینده ایرادی اولان بیرفرقه چینین گرك شهامتی اولسوب توز معلومات و مدارکین آیدین صورتده حضورا یاکتبا بو کمیسونا بلدیریب تارسیده‌لیك اولسین .

مرکزی کمیته‌نین تفتیش کمیسونی

اداری اعلان

روزنامه اداره‌سی طرفیندن نماینده‌لیك ومخبرلیك شرایطی گوندردیکیمیز آتالاردان تقاضا اولونور تیزلیکله شرایطنامه‌نی تکمیل ایدیب بو اداره‌یه قایتارسینلار مایل اولمیان صورتده کتبی اولاراق اطلاع ویرسینلر که اونلارین یرینه باشقا نماینده معین اولسین . مدیریت ۲-۳

فرقه‌وی اعلان

بونیله بوتون شهر کمیته‌سینین فرقه عضولرینه خبر ویریلیر که توز عضویت کارتلارینی مهر آیینین آخرینه کیمی مربوط حوزه سینده (کنترول اولدی) مهری ایله مهر ایتمه‌لیدرلر .

تبریز شهر کمیته‌سی

اعلان

آلتنجی ابتدائی کلاس ایچون ادبی قرائت کتابی نشر اولدی عمده ساتیلان یئری معارف انتشارات کتابخانه‌سی . ۴-۳ ش ۳۱۲

سووت کتاب مغازه‌سینده

ستارخان خیابانی

تازا تورك صفحه‌لری ساتیشا بوراخیلیب

۱ - چال پاپاق . ۲ - بیر بوسه ویر . ۳ - بیری دام اوسته بری . ۴ - خومارادیر گوزلرین . ۵ - قارا گوزلر . ۶ - کوردوت گوزه‌لی . ۷ - آلا گوز . ۸ - شوشا چیرانی . و باشقا لاری

آذربایجاندا صنعت ترقیسیندن توتری بویوك بیر قدم

تبریزده‌کی شاپات کارخانه‌سی آذربایجاندا کشانلیق صنعتی باخشی بیر اصولیله وجوده گتیریب و همیشه برینجی درجه‌لی جنسلر تهیه ایتمکله و ایرانین تمام نقطه‌لرینده مشهور اولمشدی ، ولی چوخ تاسف که سون زماندا کارخانه‌ده توخونان وطنی پارچالارین تنزلی و آغیر ضررلری مناسبتیله کارخانه‌نین مالی وضعیاتی باخشی اولمادیغیندان اقتصادی فشاره دوچار اولمدی و آغیر ضررلرین وجودیله اوزون زمان کارخانه توز سرمایه‌سیله ایشینه ادامه ویرمکه موفق اولموشدور .

خوشبختانه سون گونلرده آذربایجان ملی توخوجولیق ظفر کارخانه‌سی بیر پارلاق اولدوز کیمی تبریز افقیندن طلوع ایدوب و آذربایجاندا اولان صنعتلری ایشیقلاندردی ، ظفر کارخانه‌سی که تازه سیستم ماشین‌لار و یئنی بیر اصولیله ایشه باشلاییب و گوندن - گونه توخوجولیق صنعتینین ترقی سینه و استحصالین آرتماسینا سبب اولموشدر اونون جدی و صنعت ترقی‌سینی ایستین مدیریتی ظفر کارخانه‌سنه توسعه‌ویرمك نظریله شاپات کارخانه‌سینین ساتیلماسینی چوخ حرمتله قبول ایتدی ، و آرتیق تشکر ایتمك لازم دور توز حرمتلی رهبریمیزین بو خصوصدا ویریلمش قیمتلی دستورلرینی ظفر کارخانه‌سینین هیئت مدیره‌سی و حرمتلی نماینده‌لری نظرده دوتوب و شاپات کارخانه‌سینی اقتصادی فشاردان خلاص ایتمکه موافقت ایتدیلر .

هرایکی کارخانه‌نین نماینده‌لرینین موافقتیله شاپات کارخانه‌سینین تمامی ماشین‌لاری و بناسی ظفر کارخانه‌سینه ساتیلیب و تحویل ویریلدی .

بیز توز احساساتیمیزیله کاملاً اطمینان ایلیریز وارکه ظفر کارخانه‌سینین توخوجولیق صنعتینه ترقی ویرمن مدیریتی و متخصصلرینین جدیتی سایه‌سینده شاپات کارخانه‌سینده اولان بعضی نواقص‌ده تکمیل اولونوب و تعطیل ایدیلمیش ماشین‌لار ایشه دوشمك یولیله بیر - چوخ ایشسیزلره ایش ویریله‌جك و ایرانین بو قسمته اولان احتیاجاتی بکللی رفع اولاجاق . بیز آذربایجان ملتی ایله بیرملی مؤسسه‌نین آذربایجاندا وجوده گلیب و توسعه تاپماسی مناسبتیله آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین حرمتلی صدری آقای پیشه‌وری‌یه و اونون جدی و درستکار یولداشلارینا تشکر ایدیب و اونلارین رهبرلیگی آلتیندا افتخار ایتمه‌گی بیزه حق بیلیك .

یاشاسین آذربایجان خلقینی ظفردن ظفره آپاران غالب فرقه میز!

شاپات کارخانه‌سینین هیئت مدیره‌سی

دموقرات مجله‌سینه

نیروز

بئده گوزلریم ایشیقلاندی باغ ؟
فرقه قومیه‌سینن توز مجله‌سین ،
آچارکن صفحه‌سین من ورق-ورق !
یاندین حق اثرینده سوئنمز بیرچراق

* * *

بیلرم گوزلریم نه‌لر گوره‌جك ،
بو خوشبخت حیاتی یارادانلارا ،
من‌جه بو آرزونو دویور هراووه‌ك ،
آفرین دیه‌جك بویوك گلن‌جك .

* * *

قوی دشمن ایشیدیب اوخوسون اونو ،
قهرمان خلقیم در ظفر بیزده‌در ،
تانیسین بو ائلی دوشونسون بونو ،
آرتیق بیتیبدیر عمرونون سونو .

* * *

ایندی سئوجیدن گولور گوزلریم ،
الین سعادتین گورندن بری ،
آرتیق سیزیلدامیر اینجه سوزلریم ،
یاشاسین فرقه میز اولوب ازیریم .

* * *

گلن ، گئده‌جکدن خبر وئریم من ،
بویوك تولکه‌لرله دوراندا یولداش ،
بیلیم فرقه میوه دیه جك احسن ،
بیتیریم بو قدرتلی بو عزیز وطن !

* * *

قوی چیخسین آغ گونه بوائلیم منیم ،
ایندی مجله‌دن دوق آلیر کونول ،
چوق ظلملر چکیب سئوگیلیم منیم ،
نه‌قدر شیرین دیر توز دلیم منیم .

* * *

ایندی قوی سوره‌سین لای لای اوخلونا ،
سعادت گونشی دوغوب یوردوما ،
بویوك قهرمانلار یتیرمه آنا ،
ولرسین اولادینی وطن توینونا .

* * *

گل آنا یوردومون نازلی دلبری ،
سعادت نغمه‌سین اوخو بو ائله ،
ایندی اوج تللی سازلی دلبری ،
یوردوم چوخدان آتیب غمی کدری .

* * *

سئو گلیم قوی توتاخ آختاما گلسین ،
بیزیم بو ائللری تبریك ایتسکه ،
منیم ده خیالیم الهاما گلسین ،
گونشه کویلردن سلاما گلسین .

* * *

ای بنی حیاتین خوش مجله‌سی ،
سئوینب قدرتینی تبریك ایتسکه ،
سئسن بو ائلرین ان جوشقون سسی ،
شاعر بیت شعردیر اوز هدیه سی .

اعلان

آذربایجان فرش شرکتی مرکزی اداره‌سینی امیر کاروانسراسیندان انجمن ایالتیین مقابلینده سابق ایش‌وزحمت اداره‌سینین بنایه انتقال ویریب‌و بوتون ایش ساعتلرینده اشخاصین مراجعاتی ایچون حاضردر .

آذربایجان فرش شرکتینین مدیر عاملی- حسین نوبری

ش ۳۱۴ ۳-۵

اداری اعلان

بوتون شهر و قصبه‌لرده وطنی تورتارمیش آبونه‌چیلریمیزدن تقاضا اولونور توز آبونه پوللارینی تیزلیکله بواداره‌نین مالی شعبه‌سینه گوندرسینلر و بیرده آبونه ایستینلر اولچه آبونه پولونی گوندرمه‌سه‌لر اونلارین تقاضالارینه ترتیب اثر ویریلمیه‌جکدر . مدیریت ۵-۱۰

« وطن » سینماسی

بوگون — هرگون

شرق حیاتیندان بویوك سووت فیلمی

طاهر و زهره

آذربایجاندا ...

ی صفحه‌دن بقیه

اینی مرقه میزین گوسترلیشی
ره غله حاضرلیغیندان‌توتری جدی
لر گورولور. کندلیلریمیز همیشه
• میزین گوستریشلرینده صادق و
کار اولدیقلاری کیمی غله توپلانما
‌ادا توزصداقتلارینی وایمانلارینی
ث ویریرلر . آنجاق قید ایتمک
‌دور که ، کندلرده محتکرلیك
‌یله مسموم اولموش بعضی‌ها‌بلار
‌س‌ایشین‌یوبون‌قاچیریب‌غله‌لرینی
‌لتکله بهالیق انتظاریندادرلار.
اینندی هامبالار ، تهضتیمیزین
نه سینده آغیر ویرگیلردن آزاد
وب و آز بهره ویریرلر . اونلارا
یلن بوحقوق و آزادلیق‌ایسه عموم
ین الیله اولدیقیندان ، اونلاردا
• خلقین ایشینده صادق و فدا کار
‌سالی‌دولار .
بومیئله ایستر شهرلرده و ایسترسه
کندلرده غله‌نی‌احتکارایتمکله مصنوعی
بها لیق ترو‌ه‌تمك خیالیندا اولان
شخصلر خلقین دشمنلری سایلاجاقلار.
بئله فکرلی شخصلره دفعه‌لرله
نصیحت دیمیشیك اما ، آرتیق نصیحت-
لرین وقتی قورتارمیشدر .
ایندی بوجور آداملارلا یالنیز
قانون اوزره رفتار اولوناجاقدر .
ایندی هرکس غله خصوصیندا
آذربایجان انجمن ایالتی‌سی‌نین تصویب
اولونموش قرار یندان تخلف ایتسه
تولو‌جزاسینا قدرمحکوم‌اولوناجاقدر
غله‌نی‌احتکار ایدیب ، نامردانه
نیتلرله تروتلنمك خیالیندا اولان
شخصلر هیچ وقت ، بیزیم قانونلار-
یمیزین محرم سایلما سیندان غفلت
ایتمه مه‌لیدیرلر .
چورەك مسئله سیله اوینایانلار
خلقین‌رحمسیزلیکینه دوچاراولاجاقلار.
آرتیق آذربایجاندا چورەك
نگرانلیغی اولمایاجاقدر .

نورنبرغ محکمه سی بیتدی

. صحیفه‌دن بقیه

۱ — عمومی صلح و امنیت علیهنه
ته و فساد تورەتمك ،
۲ — لاهه و ژنو معاهده لری
راتی خلافنه اولاراق صلح علیهنه
یت لره مرتکب اولماق ،
۳ — محاربه زمانی جنایتلری ،
٤ — انسانیت علیهنه تورەتمیش
یت لر .
بو رای لر موجبنجه « گورینگ »
باشقا : آلمان خارجی‌ایشلروزیری
بون ریبن‌تروب » ، آلمان باش -
رگاه رئیسی : « مارشال‌کایتل » ،
ال ایدیلمیش تورپاقلار وزیری
ازیسم ایده‌اولوگی « روزنبرك »
سابق آلمان خارجی ایشلر وزیری
بون نویرات » دا بوتون موردلره
مجرم تانیتیلار و «فون‌نویرات»
تا تولوم‌جزاسینا محکوم‌ایدیلمیشلر.
بو صون شخص ۱۵ ایل حبسه
کوم ایدیلمیشدر .
بونلاردان باشقا ،
آلمان « گشتاپو » رئیسی
کالتن بروونر » و لهستان عالی
بیری « فرانك » محاربه زمانی
یت لری ، و انسانیت علیهنه جنا-
لر جرمی ایله « بوهم‌وموراویا »
کمی و داها سونرا آلمانیا داخلی
لر وزیری « فریك » صلح علیهنه
نایت لر و هابئله محاربه زمانی
یت لری و انسانیت علیهنه جنایتلر
می ایله ، « زاوکل » محاربه‌زمانی
نایه ایش اوزیری رئیسی انسانیت
ه جنایتلر جرمی ایله ، صون -
لار آلمانیا باش قرارگاهی رئیسی
ژنرال یودل » محاربه زمانی جنا
لری و انسانیت علیهنه جنایتلری
می ایله ، « اوطریش » و « هلانداه
ی تومیسری اولان دزایس اینکوه-
ت » صلح علیهنه توطئه ، محاربه
ی جنایت لری و انسانیت علیهنه
نایت لری جرمی ایله و هابئله
لرین معاونی « بورمان » ده اینندیه
توقیف ایدیلمه‌میش اولدوغوندان
یا تولومه محکوم ایدیلمیشدر.
محکوم‌لاردان سابق تسلیحات
یری « شپیر » ۲۰ ایل ، « رودولف
» بوتون عمر بوبی ، یهودی لر
دی « اشترایخر » تولومه ، سابق
رایش بانکی» رئیسی«فونك» بوتون
بوبی . ۱۹۴۳ — جی ایله قدر
ملن دونانماسی قوماندانی آمیرال
رەدر » بوتون عمر بوبی ، اونون
شینی اولان • آمیرال‌دونیتس» ۱۰
، و آلمان گنجلر تشکیلاتی لیدری
« بالدور فون‌شیراخ » ۲۰ ایل‌حبسه
محکوم ایدیلمیشلر.
متهملردن سابق آلمانیا اقتصاد
وزیری « دکتر شاخت » آلمانیانین
دیپلماتی و آنکارا بویوك ائلچی سی
« فون پاپن » و « گوبلز » ین مؤثر
یاردیمچیسی اولان « فریچه » تبرئه
ایدیلمیشلر.
لکن ویریلن بو حکملر تمامیت
آرائیله دگیل ، اکثریت آرائیله
تصویب ایدیلمیشدر .
سوومت اتفاقی قاضی‌سی‌محکمه‌یه
ویرمیش اولدوغی بیر یادداشت‌دا
« هس » ین ابدی حبسی‌ایله‌مخالفت
ایتمیش و اونون تولوم جزاسینا چاتد-
یریلماسینی تقاضا ایتمیشدر .
سوومت اتفاقی عدالت مثلی
عقیده‌سینجه : دکتر شاخت ، فون‌پاپن
و فریچه ده جنایت‌کاردرلار واونلاردا
باشقا یولداشلاری کیمی مجازات‌ایدیلمه-
لی‌درلر .
هابئله سوومت اتفاقی نماینده‌سی
آلمانیا دولت مؤسسه‌لریندن‌داس‌آ »
تشکیلاتی و آلمان حکومتی هیأتی‌نین
گناهسیز تانینماسی ایله موافق‌دگلدر.
بو عدم موافقت تك سوومت‌اتفاقی
نماینده‌سینه‌منحصر قالمامیش بلکه‌بوتون
ئولکه‌لرده اولان دموقرات عنصرلر،
حتی آلمانیالی‌دموقراتلار بو اوچ‌نفرین
تبرئه ایدیلمه‌لری ایله مخالفت گوستر-
مکده درلر .

...

حقیقت‌ده‌ده محکمه بو کیمی‌جنایت-
کارلاری افشاء ایتمکله‌اونلاری‌تشویق
ایدیب دنیانی قانا بویویان‌امپریالیست
سیاستلری توز عمللری ایله ترغیب
ایله‌مکده درلر .
هله‌ده دنیادا « هیتلری» واونون
یولداشلارین « فرانسیز»لار و سوومت‌لر
علیهنه تقویت‌ایدیب ایش باشینا‌گتیرمن
سیاستلر و اونلارین مدافعلری تولمه-
میشدر. هله‌ده آلمانیاداکی دموقرات
قوه‌لر علیهنه استفاده ایتمك ایسته‌ین
چوروموش سیاست آداملاری‌توزاوروپه
سوزلرینی حیاسیزجاسینا سویله مکدن
چکینمه‌یرلر .
حتی بونلارین اینندی آزاد یوراد-
قیلالاری قرارلا شدیریلمیش بو اوچ
جنایتکاردان استفاده ایتمك آرزوسیندا
اولمادیقلاری معلوم دگلدر .
محکمه‌نین ویردیکی حکم آلما-
نیادا متفق کنترول کومیسیونی‌طرفیندن
تصویب ایدیلدیکدن سونرا او کتو-
برین ۱۶ سیندا « نورمبرغ » حبسخانه-
سینده اجرایه قویولاجاقدر .
حبسه محکوم‌ایدیلن‌لرایسه برلینده
متفق کونترولی آلتیندا اولاجاق بیر
محبس‌ده ساخلایلاجاقلار .

...

نورمبرغ محکمه‌سی تورتولماقلا
دنیانین تاریخی محاکمه‌لریندن بیریسی
صونا یتیشدی .
لاکن دنیا ملتلری‌نین قانینی‌سوراد-
نلارین و توزقانلی‌منظورلاری‌یولوندا
میلیونلارلا مستمره خلقلرینی اسارت
زنجیرینده ساخلایانلارین‌حسابا یتمك
ایچون تاریخین محکمه‌سی دوام ایده‌
جکه‌دیرا

مدیترانه ده
ایککی امپریالیسمین
توقوشماسی

اول صفحه دن بقیه

۱۹٤٦ دا افکار عمومیه‌نین فشاری
آلتینده مصر سیاستمدارلاری انگلیس
قوه‌لرینین مصردن چیخماسینی قابالغا
چکمدیلر . اما مذاکره‌لرین طرز
جریانیندان ، انگلیسلرین مصرده‌کی
توز عسکری وضعیتلرینی ساخلامامقدان
وسوئز قانالی ناحیه‌سینده‌کی انحصاری
تقوقلرینه‌ت توتری هرجور مقاومته
حاضر اولدیقلاری آنلاشیلدی .
بریتانیا دولتی ، مدیترانه نین
شرقینده‌کی تسلطیندن خاطرجمع‌اولماق
ایچون (عربیس) آراسیندا و (فلسطین)
ده توز منظم عملیاتی ایچون مرتب
ایلق یری دوزەلتمیشدر .
فلسطینده‌کی دنیز اس بحری لری
طیاره دوشرگلری ، عسکریه‌خانه‌لری
و اورادا ساخلو اولان انگلیس قوه
لری بریتانیا ایچون یاخین‌شرقده چوخ
محکم تکیه‌گاه تشکیل ایتمیشدر .
انگلیستان ایله عراق آراسیندا
۱۹۳٦ دا باغلانان معاهده‌یه گوره ،
موصل نفت معدن‌لرینی ایشلتمکه ، توز
عسکریه طیاره‌لرینی عراقین طیاره
میدانلاریندا ساخلاماغا وعراقین‌نظامی
قوه‌لرینی کونترول ایتمکه انگلیسلرین
حقی واردر . بو اوزدن عراق‌دولتینی
توز حقیقی استقلالیندن محروم ایدیب
و اورانی عراق ایله قونشو اولان
مملکت لره فشار وارد ایتمك ایچون
توزنه بیر عسکریه پایگاهی قرار
ویرمیشدر .
(قورتارمادی)

رومانیادا

رومانیادا سنچگیلره‌بویوك حضر-
لیق دوام ایتمکده‌دیر کمونیست سو-
سیالیست دموقرات آزادیخواه - کار-
گرلر جبهه‌سیندن عبارت اولان ائتلاف
ایتمش فرقه‌لر فعالیت ایتمکده‌دیر .

یوگسلاویا ایله مجارستان آراسیندا دیپلماسی رابطه

یوگوسلاو روزنامه لری مجارستان
ایله یوگسلاویا آراسندا دیپلماسی رابطه‌لر
یاراتماسینا دایر یوگسلاویا دولتی‌نین
رسمی بیانه‌سینی منتشر ایتمشلر .

بلغارستاندا

بلغارستان کارگرلر شوراسینین
عموم جلسه‌سی بلغارستانین سیاسی
وضعیتی مجلسین سنچگیسی و کارگر-
لرین وضعیتلرینی یاخیشلاشماسی مسئله
لرینده مطالعه ایدیب چوخلی قرارلار
آلمشلار اوجمله‌دن یاخین زماندا‌باشلا-
نان سنچگیلرده کارگرلرین فعالیتله
اشتراک ایتمه‌لرینه‌دایر تصمیم دوتولمشدر

یوگسلاویادا

یوگسلاویا ملی جوانلاری‌شوراسی
نین ۵ نجی عمومی جلسه‌سی تشکیل‌اولموشدر
بوتون دنیا ملی جوانلارینین رئیسی
هابئله انگلیس جوانلاری نماینده سی
بو جلسه‌ده حاضر اولمشلار .

فرانسه‌ده

دوگل طرفدارلاری اتحادیه‌سینین
۱۳ نفر عضولری بیر مکتوب یازیب‌و
اونلار دوگل طرفدارلاری اتحادیه-
سیندن چیخمالارینی او مکتوبدا
بیلدیریمیشلر .

نورمبرغ محکمه سی

اول صفحه دن بقیه

یلدان سونرا سوومت مدعی‌العمومی
سی دیدی که بو سوزلر رایین خصیصه
قید اولونمالیدر: سوومت مدعی‌العمومی
« شاخت » « فون پاپن » «فریچه»
نین تبرئه اولنمالاری ایله مخالفدر
بونلارین‌آزاد اولملاری دگیل بلکه
بونلارین محکوم اولملاری لازمدر .
سوومت مدعی العمومی میتین هم سین
حقیده‌کی محکمه نین رایته مخالف
اولدیغی دا قید ایدیله‌لیدر .
فون پاپنین تورکیه‌ده‌سفیراولدیغی
زمان سوومت علیهنه آپاردیغی‌تبلیغات
و تحریکات سوومت‌خلقی نین یادیندان
چیخمایب‌دیر هابئله فون پاپنین سراج
اوغلو و باشقا تورکیه هیئت حاکمه
سینی سوومت دولتی ضدینه تحریك
و تشویق ایتمه‌سی ده هامویا معلوم
در بوندان علاوه نازی جنایتکارلا -
رینین یاراتدیغی جنایت‌لر یمدیقلاری
خاطالارتوکدیکلری قانلارین ایزلری
هله‌ده گیتمه میشدیر بودر نازی‌لرین
جنایت‌لریندن بیر کیچیك نمونه .
(لوبلین) شهرینده آلمانلارین
(ممه دانك) توقیف گه‌لاریندا ایتمه
یکلری عمل لر هله ده خاطر لردن
محو اولمامیشدیر .
بو توقیف گاهدا فقط بیر آی
مدتنده یعنی ۱۹٤٤ نجی ایلین مارس
آیندا ٦۱۵ نفر روس ۲٤۷ نفرلهستان-
لی ۱۰۸ نفر فرانسه لی ۷٤ نفر
یوقوسلاویالی ئولدورمیشدیلر . بوندان
علاوه ۱۹٤۲ نجی ایلده ٦۰۰۰ نفر
قادین گتیریب همان توقیفگاهین
میدانیندا گولله ایله اعدام ایتدیلر .
۱۹٤۳ جی ایلین نوامبر آیین
۳ نده ۱۸٤۰۰ سوومت عسگرلرینی
ناحق یره قاملاریا باغلادیلار .
۱۹٤۳ نجی ایل ژوئن آیندا
همان میداندا ٤۰ نفر قادینی اوشاق-
لاری ایله برابر رحمسیزجه‌سینه ئولد-
یردیلر .
۱۹٤۳ جی ایل یای فصلی‌آلمانیا
گشتاپوچیسی‌هیملر(لوبلین) شهرینه
گلدی و بیر کومیسیون تعین ایتمکله
٦۰۰۰۰ نفری بشری یاندیرماق
ایچون بیر اختراع ایتدیکلری کوره
لرده یاندیردیلار بوندان علاوه ٤۰۰۰۰
نفری ده او دیمیکیز بولیله تورپاقا
ایتدیلر .
فاشیست جلادلاری اوز قوربان-
لارین ئولدورمه دن اول سوووردولار
نجه‌کی لوبلین شهرینده کشف ایدیلن
بیر انباردا پاریس - وین - بروکسیل
وارشوا - ترییست - پراغا - ریغا -
کیف ، خارکوف ، شهرلرینین معمولا-
تندان اولان لباسلار وار ایدی بو
لباسلار ایسه قوربان ایدیلن انسان-
لاردان آلدیقلاری و سویدیقلاری‌شیئ-
لر ایدی .
بو فاشیست لرین جنایت لریندن
بیر نمونه ایدی بوندان علاوه فاشیست
لر سوومت تورپاقندا حدسیز جنایت-
لر یاراتمالا گوزل شهرلری و کند-
لری خرابه زاره چوویردیلر کارخانه-
لری یاندیریب قرانتمالر لره اود
وورودیلار یوز مین‌لرجه سوومت خلق
لرینی آرادان آپاردیلار سوومت
خلقنن بو صون محاربه ده چکدیکی
زحمتلر سایر ملتلردن داها دا آرتیق
در او درکه سوومت مدعی‌العمومی‌سی
قان ایچن جلادلارین آزاد اولماسیا
مخالف‌در بشر عدالتی‌ده بونی طلب
ایدیر .

دقت ـ دقت

آذربایجان رادیوسی مهر آیین ۱۰ ندان اعتبارا هر گون آخشام‌ساعت
۵ تامدان (۱۷ دن) گیجه ساعت ۱۰ تاما (۲۲-یه قدر) ۳٤٫٤۹ متر ده
تیا دالغادا ایشلیه‌جکدر .
آذربایجان رادیوسونین ایش پروقرامی آشاغیداکی قاعده ایله اولاجاقدر.
ساعت ٤ — ۵۰ دقیقه رادیو واسطه‌سیله سوت ویریلیر .
ساعت ٤ — ۵۵ دقیقه ساعتین ایشله‌مه سی .

ساعت ۵ تامدا ساعت زنگی ووروور زنگدن سونرا آذربایجان ملی
سرودی چالینیر . سروددان سونرا دانیشیق باشلانیر .

« ۱۷ — ۵ دقیقه آذربایجان دیلینده داخلی و خارجی خبرلر .
« ۱۷ — ۱۵ « قونسرت ویریلیشی .
« ۱۷ — ٤۵ « مقاله اوخونماسی .

ساعت ۱۸ تامدا کورد دیلینده پروقرام
« ۱۸ ۱۵ دقیقه .... موسیقی پارچالاری
« ۱۸ — ۳۵ « ....(ادبی ، اجتماعی ، تاریخی ، علمی‌صحبتلر)
« ۱۸ — ۵۵ « ....موسیقی پارچالاری

ساعت ۱۹ — ۱۰ دقیقه فارس دیلینده پروقرام .

ساعت ۱۹ — ٤۰ دقیقه آذربایجان دیلینده داخلی ، خارجی خبرلر ومقاله
ساعت ۲۰ تامدا قونسرت

ساعت ۲۰ — ٤۰ دقیقه روس دیلینده پروقرام
ساعت ۲۱ تامدا فرانسه دیلینده پروقرام
« ۲۱ — ۲۰ دقیقه .... (ارمنی سه‌آشوری دیللرینده
پروقرام — رقص موسیقی‌سی ، هاوا لور گتمك)
ساعت ۲۱ — ۳۵ دقیقه آذربایجان دیلینده روزنامه‌لر ایچون خبر دیکته‌سی
« ۲۲ تامدا آذربایجان رادیوسی پروقرامنی قورتاریر .

آذربایجان رادیو قومیته‌سینین صدری‌چشم‌آذر

ستارخان بایراقلی تبریز شهر قومیته سینه « دموقرات » مجله سینین انتشاری مناسبتیله مراغه‌دن گلن تبریك تلغرافی

« خلقیمیزین انگلیزی ایشلا -
نماسیندا بویوك تاثیری اولان «دموقرات» مجله‌سینین نشر اولماسی مناسبتیله سیزی صمیمی قلبدن تبریك ایدیب و بویوك نتیجه‌یه موفق اولما

چین‌ده

دونن چین کمونیست فرقه‌سی‌ملی
مجلسده اشتراك‌ایتمه‌مه گیتیرسی‌حالدا
چین دولته بیلدیریمیشدر .

آذربایجان مطبعه‌سی

قیتیزی ایله ایدیریك .
مراغه ولایتی قومیته‌سینین‌صدرساولی-
فریدونفر»